

บทบาทผู้สอนต่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

The Instructor's Role towards 21st Century Learning Skills

ปราณี อ่อนศรี

Pranee Onsri

ภาควิชาความรู้พื้นฐาน วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ราชเทวี กรุงเทพฯ ประเทศไทย (10400)

The Royal Thai Army Nursing College, Ratchathewee, Bangkok, Thailand (10400)

บทคัดย่อ

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ โดยร่วมกันสร้างรูปแบบและแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต บทความนี้จะกล่าวถึงบทบาทของครูที่เปลี่ยนแปลงไป ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีคุณค่ามากกว่าครูในศตวรรษที่ 20 โดยจะเปลี่ยนจากการสอนไปสู่การเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา จากถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้อำนวยความสะดวก และจากการที่เด็กเรียนรู้แบบผิวเผินไปสู่ผู้รู้จริง เปลี่ยนจากสอนวิชาไปสู่พัฒนาครบด้าน เปลี่ยนจากรู้วิชาไปมีทักษะ ครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้เป็นผู้เรียนรู้ และเปลี่ยนจากครูผู้รอบรู้วิชาเป็นผู้กำกับกับการเรียนรู้ของศิษย์เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การออกแบบการเรียนการสอนจึงต้องมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : บทบาทผู้สอน ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

Abstract

The 21st century Learning Skills use for strategy guideline in learning provision by developing model and practice guideline for enhancing effectiveness of the 21st century Learning provision. It emphasizes learner to have knowledge, skill, expertise and competency for daily life. The 21st century Learning framework integrated knowledge, specific skills, expertise and literacy for successful life among learner. This article mentioned about transformative instructor's role. The 21st century teacher must have more value than the 20th century teacher by transformative learning such as from teaching to coaching, from knowledge translation to knowledge construction director, from superficial knowledge to deep knowledge, from subject-center to holistic development, from subject knowledge to practicing skill. Teacher must be change from mastery person to learning person, especially change from discipline mastery to learning director of learners. Instructional design must be provided appropriately for effective learning

Keywords: The Instructor's Role, The 21st Century Learning Skills

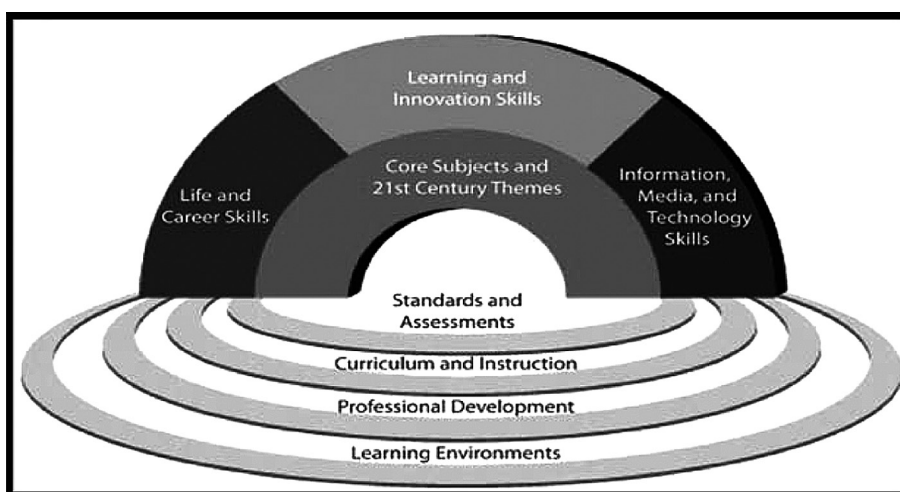
บทนำ

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กมีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนั้นการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำต้องเป็นเช่นนี้เพราะต้องเตรียมคนไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และการปรับตัว¹ การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญา และกระบวนการทางจิตใจของบุคคลในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ และพยายามสร้างความหมายของสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ที่ตนได้รับเพื่อให้เกิดความเข้าใจในประสบการณ์นั้น โดยอาศัยกระบวนการทางสังคมเข้ามาช่วย เป้าหมายของการเรียนรู้ คือ การนำความรู้

ไปใช้เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองทั้งทางด้านเจตคติ ความรู้สึก ความคิดความเข้าใจ และการกระทำต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่น²

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21¹

จากภาพที่ 1 ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การเรียนรู้ 3R x 7C 3R คือ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้), และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา) Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม) Cross-cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจความต่างวัฒนธรรม) Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ) Communications, Information, and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ) Computing and ICT

Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร) Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)¹

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ซึ่งครูจะเป็นผู้สอนไม่ได้ แต่ต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ ฝึกฝนให้ตนเองเป็นผู้ฝึกสอน (Coach) และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้แบบ PBL (Project-Based Learning) ของนักเรียน ซึ่งสิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้คือ ชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities : PLC) เกิดจากการรวมตัวกันของครู

เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำหน้าที่ของครูแต่ละคน
นั่นเอง³ แนวคิดที่มีความสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่
21 ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง (Self-Directed
Learning) ได้เน้นที่ความเป็นอิสระส่วนบุคคลและความรับผิดชอบ
ตนเองในการเรียนรู้ซึ่งเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับ
อุดมศึกษา⁴ สิ่งสำคัญของการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง คือ
การทำให้มนุษย์อยู่รอดในทุกสภาพแวดล้อมเพราะสังคมในยุค
ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ เกิดขึ้นเสมอ ทำให้มีความจำเป็น
ที่ต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา⁵ การพัฒนาบัณฑิตควรพัฒนาด้วย
รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการ
เรียนรู้ที่มีความหมาย เป็นบัณฑิตที่มีความคิดลึกซึ้ง มีทักษะ
ทางปัญญาและวิชาชีพตลอดจนมีกลยุทธ์การสอนให้เหมาะกับการ
พัฒนาผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 สามารถบูรณาการ
การเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์สุขต่อมวลมนุษยชาติใน
อนาคต⁶ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันวงการศึกษามีการตื่นตัวสู่
การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับ

จิตตปัญญาศึกษา (Contemplative Education) ซึ่งเป็น
กระบวนการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง
ตนเองโดยการพัฒนาจากด้านใน ได้แก่ จิตและการคิด ด้วย
การเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ
กิจกรรมที่หลากหลาย เป็นกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้
สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformational Learning) เป็น
การบูรณาการการศึกษาร่วมกับประสบการณ์ของบุคคล
ช่วยยกระดับคุณค่าความดีงาม เสริมกระบวนการเรียนรู้
ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีความสุข⁶
ทักษะการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะรู้จัก
ลูกศิษย์ ทำความเข้าใจลูกศิษย์ รู้ว่าลูกศิษย์มีพื้นฐานรู้อย่างไร
อย่างไร ทักษะการออกแบบการเรียนรู้ เป็น Project Based
Learning ทักษะการชวนลูกศิษย์คุยกันเพื่อทำ Reflection หรือ
AAR³ ได้มีการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม
และในศตวรรษที่ 21 แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดการเรียนการสอนแบบเดิมและในศตวรรษที่ 21

การจัดการเรียนการสอนแบบเดิม	การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
1. ครูเป็นศูนย์กลาง	1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
2. การสอนโดยตรง	2. เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. เน้นความรู้	3. เน้นทักษะ
4. เน้นเนื้อหาสาระ	4. เน้นกระบวนการ
5. เน้นทักษะพื้นฐาน	5. เน้นทักษะการประยุกต์
6. เน้นทฤษฎี	6. เน้นการฝึกปฏิบัติ
7. เน้นความจริงและศาสตร์	7. เน้นคำถามและปัญหา
8. เน้นหลักสูตร	8. เน้นโครงงาน
9. มีการกำหนดระยะเวลา	9. เรียนได้ตามสะดวก
10. หลักสูตรเดียวสำหรับทุกคน	10. เน้นรายบุคคล
11. เน้นการแข่งขัน	11. เน้นความร่วมมือ
12. เป็นการเรียนในห้องเรียน	12. เป็นการเรียนในชุมชน
13. เป็นการใช้ตำรา	13. เน้นการใช้ web
14. เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์	14. เน้นการประเมินพัฒนาการ
15. เรียนรู้เพื่อศึกษาเล่าเรียน	15. เรียนรู้เพื่อชีวิต

ที่มา : Trilling, B. F. (2009)

จากทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นที่องค์ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญและสมรรถนะที่เกิดกับตัวผู้เรียนเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าการศึกษายุกระดับมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การลงมือปฏิบัติ การบูรณาการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียนจากด้านในด้วยการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

บทบาทผู้สอนในศตวรรษที่ 21

ในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ ใช้ตัวแบบ (Model) ของห้องเรียนแบบกลับด้าน การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้านหรือ Mastery Learning นั้น จะมีองค์ประกอบสำคัญที่เกิดขึ้น 4 องค์ประกอบที่เป็นวัฏจักรหมุนเวียนกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 4 ที่เกิดขึ้น⁸ ได้แก่

1. การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเรียนรู้เนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการใช้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นเอง เกม สถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลอง หรืองานด้านศิลปะแขนงต่าง ๆ

2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดโน้ตค้นรบบยอด (Concept Exploration) โดยครูผู้สอนเป็นผู้คอยชี้แนะให้กับผู้เรียนจากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท

3. การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างกระดานความรู้เล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์และกระดานสำหรับอภิปรายแบบออนไลน์ (Social Networking & Discussion Boards)

4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงงาน และผ่านกระบวนการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์งานเหล่านั้น

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะการเรียนรู้แบบรอบรู้หรือการเรียนรู้ให้รู้จริง (Mastery Learning)

ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพิ่มความร่วมมือระหว่างนักเรียน เพิ่มความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน และช่วยให้โอกาสแก่นักเรียนได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองในการเรียนรู้ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทบาทผู้สอนที่สำคัญ² มีดังนี้

1. ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์อย่างละเอียดในการเรียนรู้เนื้อหาสาระ มีการจัดกลุ่มวัตถุประสงค์ และต้องบ่งบอกสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องกระทำให้ได้เพื่อแสดงว่าตนได้เกิดการเรียนรู้จริงในสาระนั้น ๆ วัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องจัดเรียงจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานไปสู่สิ่งที่ซับซ้อนขึ้น หรือจัดเรียงจากง่ายไปหายาก

2. ผู้สอนมีการวางแผนการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนแต่ละคนให้สามารถตอบสนองความถนัดที่แตกต่างกันของผู้เรียน ซึ่งอาจใช้สื่อการเรียนรู้ วิธีสอน หรือเวลาที่แตกต่างกันเพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนที่กำหนด

3. ผู้สอนแจ้งให้ผู้เรียนเข้าใจในจุดมุ่งหมาย วิธีการเรียน ระเบียบกติกา ข้อตกลงต่าง ๆ ในการทำงานให้ชัดเจน

4. ผู้เรียนมีการดำเนินการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดให้ มีการประเมินการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ โดยผู้สอนคอยดูแลและให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล

5. หากผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์หนึ่งที่กำหนดไว้แล้ว จึงจะมีการดำเนินการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

6. หากผู้เรียนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้สอนต้องมีการวินิจฉัยปัญหาและความต้องการของผู้เรียน และจัดโปรแกรมการสอนซ่อมในส่วนที่ยังไม่บรรลุผลนั้น แล้วจึงประเมินผลอีกครั้งหนึ่ง หากสามารถทำได้จึงให้เรียนรู้ในวัตถุประสงค์ต่อไป

7. ผู้เรียนดำเนินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดจนบรรลุครบทุกวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้เรียนอาจใช้เวลาไม่น้อยต่างกันตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

8. ผู้สอนมีการติดตามความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เรียน และเก็บข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และมีการใช้ข้อมูลในการวางแผนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนต่อไป

ในมุมมองของ วิจารณ์ พานิช³ ได้เสนอเกี่ยวกับบทบาทครูในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่เป็น “ผู้เรียนรู้” เรียนพร้อมกับศิษย์ กล่าวสารภาพว่าไม่รู้ เพื่อยุติให้ศิษย์ค้น

2. เรียนรู้พร้อมกับเพื่อนครู PLC เรียนรู้จากการปฏิบัติ การทำหน้าที่ “ครูฝึก” การออกแบบการเรียนรู้
3. สร้างความรู้ขึ้นใช้เองเพื่อทำหน้าที่ “คุณอำนวย” และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและเผยแพร่เป็นผลงานวิชาการ
4. เรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโลก เรื่องการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
5. เป็นนักรุกออกไปใช้ทรัพยากรการเรียนรู้ในชุมชน ในสถานประกอบการ และในโลก
6. จัดให้ศิษย์เรียนรู้จากชีวิตจริง PBL เรียนรู้จากการปฏิบัติ เรียนรู้จากความซับซ้อนและไม่ชัดเจน
7. ส่งเสริมให้ศิษย์สร้างความรู้ขึ้นใช้เอง
8. ส่งเสริมให้ศิษย์เรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโลก
9. เป็นตัวอย่างและเสวนากับศิษย์เรื่องความดี คุณธรรม จริยธรรม เชื่อมโยงกับเหตุการณ์จริง ชีวิตจริง

จากมุมมองของนักการศึกษาทั้งสองท่านจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนจะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้ เน้นการเรียนรู้ให้รู้จริง ออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ดังนั้นจึงมีวิธีการสอนที่หลากหลาย อาจจะเรียนรู้จากชีวิตจริง ในชุมชน เรียนรู้จากการปฏิบัติ ซึ่งทิศนา ชวนมนิ เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ผู้สอนจะต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผู้เรียน โดยที่วิจารณ์ พานิช มองว่าผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกสร้างความรู้ เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน

จากที่กล่าวมาข้างต้นมีลักษณะเป็นหลักการที่ผู้สอนสามารถนำมาขยายความเพิ่มเติมในเชิงปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทาง และใช้เป็นข้อสังเกตในการปฏิบัติงานและประเมินการปฏิบัติงานของตนเองที่ผ่านมาว่าได้แสดงบทบาทการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มากน้อยเพียงใด⁹ ได้ดังนี้

1. การเตรียมการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนควรมีบทบาทในการวิเคราะห์หลักสูตร ปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หรือบูรณาการเนื้อหาสาระระหว่างกลุ่มประสบการณ์ หรือรายวิชา เตรียมแหล่งเรียนรู้ เอกสาร สื่อประกอบการเรียนรู้ มีข้อมูลผู้เรียนที่จะนำไปเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ เลือกเรื่องที่จะเรียน วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ เรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม เรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. ผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน สิ่งที่ผู้เรียนได้บรรลุมีผลงานการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีผลงานเชิงสร้างสรรค์ มีผลงานที่ภาคภูมิใจ สรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่ม ตัดสินใจ ลงความเห็น เลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับเรื่องและสถานการณ์ มีความมั่นใจและกล้าแสดงออก

4. การประเมินผล ผู้สอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ประเมินตามสภาพจริง วิธีการและเครื่องมือสอดคล้องกัน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน นำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวมา จะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครูที่จะประสบความสำเร็จในการทำงานนี้ได้จะต้องมีความตั้งใจ ความพยายาม ความอดทน และต้องทำงานตลอดเวลา แต่ถ้าจะพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้ว ก็ไม่ใช่ภาระงานที่นอกเหนือขอบเขตของความเป็นครูที่มีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาบุคคล ครูที่ปฏิบัติหน้าที่เต็มตามที่ตามแนวทางที่ถูกต้องย่อมจะได้รับผลงานของความเหน็ดเหนื่อยอย่างคุ้มค่า ในเบื้องต้น คือได้ชื่นชมกับความเจริญงอกงามของศิษย์ ดังคำกล่าวที่ว่า “ความสำเร็จของศิษย์คือรางวัลชีวิตของครู”⁹⁻¹¹

บทสรุป

ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการคิดค้นเพื่อพัฒนารูปแบบนวัตกรรมทางการเรียนรู้และรูปแบบการสอนตามหลักสูตร เพื่อก้าวทันกับความเปลี่ยนแปลงกับบริบทเชิงสังคม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการก้าวทันความเปลี่ยนแปลงกับโลกแห่งความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการจัดการศึกษาคอนข้างสูง รวมทั้งการปรับสภาพการณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ภายใต้กระแสแห่งการปฏิรูปการศึกษาไทยในปัจจุบันที่มุ่งพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาโดยรวม ซึ่งในวงการศึกษไทยได้มีการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมจัดการศึกษาในหลากหลายรูปแบบ เป็นไปตามปรัชญาแนวคิดของการพัฒนาโดยมุ่งเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต วิธีการปรับเปลี่ยนแนวคิดเพื่อสร้างนวัตกรรมทาง

การศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดที่เรียกว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ให้มีคุณลักษณะพร้อมสำหรับการดำรงชีวิตและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเนื่องด้วยโลกที่ไร้พรมแดน ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร และนโยบายความร่วมมือของพลเมืองโลก

References

1. Panich V. *How to create a learning for learner in the 21st century*. (1st ed.). Bangkok : Tathata publication, 2012. (In Thai)
2. Khamanee T. *Science of Teaching : Knowledge for effective teaching and learning*. (13th ed.). Bangkok: Chulalongkorn university publication, 2010. (In Thai)
3. Panich V. *Building learning towards the 21st century*. (1st ed). Bangkok : S. Charoen publication, 2014. (In Thai)
4. Sakcharoen P. Adult Learning Theory and Self Directed Learning Concept : Learning Process for Promoting Lifelong Learning. *Journal of the Royal Thai Army Nurses* 2015; 16(1) : 8-13. (In Thai)
5. Knowles M.S. *Self-directing learning : A neglected spices*. (3rd ed.). Houston : Gulf Publishing Co. 1984.
6. Onsri P. (2557). Contemplative education : Education for Human Development in the 21st Century. *Journal of the Royal Thai Army Nurses* 2014; 15(1) : 7-11. (In Thai)
7. Trilling, B. F. *21st Century Skills: Learning for Life in Our Times*. San Francisco : Jossey Bass. 2009.
8. Schoolwires, Inc. *The Flipped Classroom : A New Way to Look at Schools*. (internet) [cited 2013 June 10]. Available from <http://www.schoolwires.com>.
9. Thailand Cyber University. *The learner centered teaching*. (internet) [cited 2015 May 8]. Available from <http://www.http://lms.thaicyberu.go.th>.
10. Thaiudom A, Chaleoykitti S. Pathways to Happiness for Nursing Students. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*; 2014; 15(2) : 92-98. (in Thai)
11. Julawong O. Transcultural Care and AEC Era. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*. 2014; 15(1) : 1-6. (in Thai)